

CO2 Communicatiebericht 06-2023

1. Energiebeleid

Friso Bouwgroep is in het bezit van het CO2-Prestatieladder certificaat niveau 5. Door deel te nemen aan de CO2- prestatieladder willen we een bijdrage leveren aan de reductie van CO2 en op die manier een bijdrage leveren aan de toekomst van de aarde. Voor Friso Bouwgroep betekent dit dat we minimaal een reductie van 10% in 2025 ten opzichte van 2014 binnen de gehele organisatie willen bewerkstelligen voor wat betreft onze CO2 uitstoot. In dit nieuwsbericht blikken wij terug hoe we er voor staan.

2. Reductiedoelstellingen

Doelstellingen Friso Bouwgroep (per scope)*
Friso Bouwgroep wil in 2025 ten opzichte van 2014 10% minder CO ₂ uitstoten in scope 1. *
Friso Bouwgroep wil in 2025 ten opzichte van 2014 10% minder CO ₂ uitstoten in scope 2. *
Friso heeft zichzelf het doel de komende 4 jaar (vanaf 2019) minimaal 15 projecten met energiebesparende maatregelen te realiseren. Friso wil, in samenwerking met de betreffende installateur, 5% reductie realiseren per project voor scope 3.
Friso Bouwgroep wil in 2025 ten opzichte van 2014 15% besparen op de zakelijk gedeclareerde kilometers (scope 3BT)

**Deze doelstellingen zijn gerelateerd aan behaalde geproduceerde omzet.*

3.1 Genomen maatregelen

Het afgelopen anderhalf jaar heeft Friso diverse maatregelen genomen om de CO2 uitstoot te beperken. Naast de reguliere acties zoals het vervangen van TL-verlichting door led en het aanschaffen van zuinige en elektrische auto's, verduurzaming van het panden zijn er ook andere specifieke acties genomen. Onderstaand een greep uit de verrichtingen. De overige acties zijn terug te vinden in het reductieplan te vinden op <https://frisobouwgroep.nl/over-friso/co2-prestatieladder>.

- Vernieuwbouw van het kantoor in Eibergen, waarbij het pand gasloos is gemaakt en compleet is voorzien van ledverlichting. Tevens is de nieuwe loods vol gelegd met zonnepanelen.
- Verlichting aangepakt Hal 2 materieedienst. In de werkplaats van de materieedienst waar onder andere de keten worden opgeknapt, is de complete elektrische installatie opnieuw aangelegd. Hiermee voorkomen we onnodige lekstroom. Daarbij is er ook nieuwe ledverlichting met high-bay armaturen toegepast.
- Bij Timmerfabriek Houkesloot is de eerste lichtlijn in de fabriek vervangen door een led-lichtlijn. We vervangen de bestaande lichtlijnen (met HF tl-buizen) wanneer hierin storingen optreden en lichtpunten uitvallen.
- Op het hoofdkantoor in Sneek is in het deel waar nog gebruik wordt gemaakt van radiatoren en een cv-ketel een thermostaat geplaatst, waardoor de cv-ketels nu niet meer continu draaien, maar uitgeschakeld worden als het warm genoeg is op kantoor. Dit scheelt in de warme maanden toch al snel 300 m3 gas per maand.

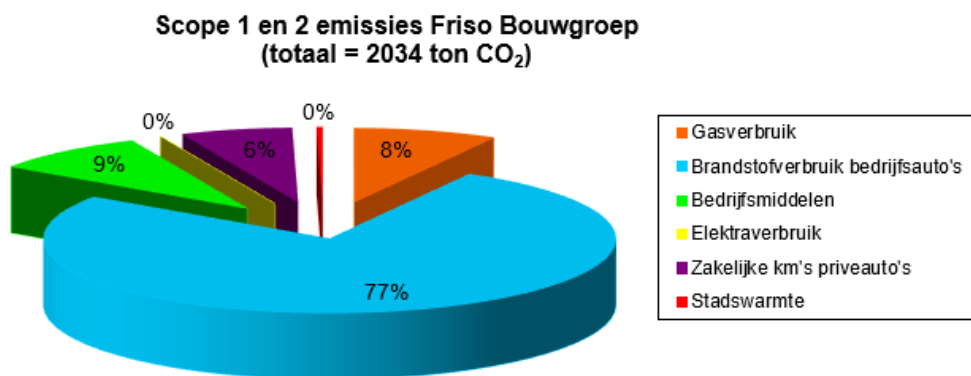
3.2 Geplande maatregelen

- De omvormers van de zonnepanelen van het hoofdkantoor zullen rechtstreeks gemonitord worden, zodat we sneller kunnen schakelen wanneer er een storing is in de PV-panelen of omvormers. Ook gaat het ons een beter inzicht geven in de opbrengst van de PV-panelen.
- Vervangen van de laatste 2 cv-ketels op het hoofdkantoor door een VRF-systeem.
- Vernieuwen klimaatbeheersing kantoor Almere. Door het deel vervangen van het huidige systeem, zal het energieverbruik in de nieuwe situatie naar verwachting dalen voor deze vestiging.
- Vernieuwbouw van het pand in Leeuwarden, dat nu in gebruik is als kantoor van Houkesloot Prefab. Het kantoor zal worden uitgebreid (extra bouwlaag) en de tijdelijke kantine aan de voorzijde wordt vervangen door een permanente kantine die wordt opgenomen in de vernieuwbouw. Er zal zoveel mogelijke

(her)gebruik gemaakt worden van de bestaande constructie (circulair). Het nieuwe pand wordt goed geïsoleerd en er zal een (gasloos) VFR-systeem worden aangebracht.

4 Informatie over huidig energieverbruik (overzicht wordt 1 keer per jaar aangepast)

Onderstaand de meest recente cijfers (tot en met december 2022). Met behulp van deze gegevens is een nieuwe CO2 footprint gemaakt. Het resultaat hiervan is te zien in onderstaande grafiek.

figuur 1 Scope 1 en 2 emissies

Trends binnen het bedrijf

In onderstaande tabel (tabel 1) is het verbruik van 2014 (basisjaar) 2020, 2021, 2022 en halverwege 2023 af te lezen. Op deze manier kan er een vergelijking worden gemaakt. Wat opvalt zijn de volgende zaken:

- Gasverbruik is het afgelopen half jaar aanzienlijk gestegen in vergelijking met voorgaande jaren. Dit gestegen verbruik is met name veroorzaakt door een hoger verbruik bij Houkesloot.
- De uitstoot door bedrijfswagens is redelijk gelijk gebleven.
- Privé KM (kilometervergoeding) is stabiel.
- Stadswarmte is gedaald.

Emissie-inventaris (ton CO ₂)		2014	2020 S1	2020 S1	2021 S1	2021	S1 2022	2022	S1 2023
scope 1	Gasverbruik incl. projecten	222,0	95,0	143,0	105,0	164,0	88,0	165,0	126,0
	Bedrijfswagens	1.301,0	759,0	1.479,0	698,0	1.419,0	790,0	1.554,0	781,0
	Bedrijfsmiddelen	26,0	8,0	49,0	27,0	66,0	157,0	180,0	204,0
	Totaal:	1.549,0	862,0	1.671,0	830,0	1.649,0	1.035,0	1.899,0	1.111,0
scope 2	Elektraverbruik incl. projecten	191,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,0
	Privé km	7,0	61,0	136,0	65,0	128,0	74,0	128,0	70,0
	Stadswarmte	0,0	4,0	7,0	4,0	9,0	9,0	7,0	2,0
	Totaal:	198,0	65,0	143,0	69,0	137,0	83,0	135,0	80,0
TOTAAL:		1747,0	927,0	1.814,0	899,0	1.786,0	1.118,0	2.034,0	1.191,0

Tabel 1 Vergelijk 2014, 2020, 2021, 2022, mid 2023

Jaar resultaten scope I, II en III

2.4 Hoofddoelstelling resultaat

Scope 1 & 2 doelstellingen Friso Bouwgroep *
Friso Bouwgroep wil in 2025 ten opzichte van 2014 10% minder CO ₂ uitstoten.

*Deze doelstellingen zijn gerelateerd aan behaalde geproduceerde omzet.

2014: 88,6 miljoen omzet, 1747 ton CO₂ uitstoot= $1747/88,6 = 19,72$ ton uitstoot CO₂ per miljoen omzet.

2022: 238,7 miljoen omzet, 2034 ton CO₂ uitstoot= $2034/238,7 = 8,52$ ton uitstoot CO₂ per miljoen

Daling van 56,7 %

Resultaten scope III

Voor scope 3 is er met de her certificering een nieuwe doelstelling gekomen:

"Friso heeft zichzelf het doel gesteld om voor 2024 minimaal 15 projecten met energiebesparende maatregelen te realiseren. Friso wil, in samenwerking met de betreffende installateur, 5% reductie realiseren per project."

Scope 3	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
Aantal uitgevoerde projecten*	1	2	2	2	0	
Doelstelling	1	2	3	4	5	15

* De lijst met projecten is weergegeven in het CO₂ reductieplan.

Tabel 3 voortgang scope III

Dit loopt op schema. We zoeken nog projecten om energie besparingen aan te tonen mocht je hierin iets willen betekenen horen wij dat graag.

Uitstoot Scope III (uitstoot door derden)

2018 117203 Ton Co2

2020* 108023 Ton Co2

In de totale scope III (zien we een daling als we 2020 vergelijken met 2018. In 2018 was de totale uitstoot 117203 ton CO₂ en in 2020 was de totale uitstoot 108023 ton CO₂. Een daling van: $100 - (108023 \times 100 / 117203) = 7,8\%$. Grootste oorzaak hiervan is dat er wat minder installatiewerk is verricht dan in 2018 (onder andere project in Haps) dit zorgt voor een lagere uitstoot van CO₂.

Het installatiewerk neemt wel een steeds groter deel in van het totale werk.

*Analyse wordt 1 keer per 2/3 jaar gedaan.

5 Mogelijkheden voor individuele bijdrage

Aan de werknemers is gevraagd een individuele bijdrage te leveren aan de reductie van CO₂ uitstoot. Ideeën om de CO₂ uitstoot nog verder te verlagen, kunnen worden doorgegeven via e-mail aan Jabin de Jong (Jabin.dejong@frisobouwgroep.nl) Zo zetten we ons samen in om onze CO₂ reductiedoelstelling te behalen.